

DE HEERIAAN

Contactblad van de Congregatie Dochters van Maria en Joseph
Zusters van de Choorstraat

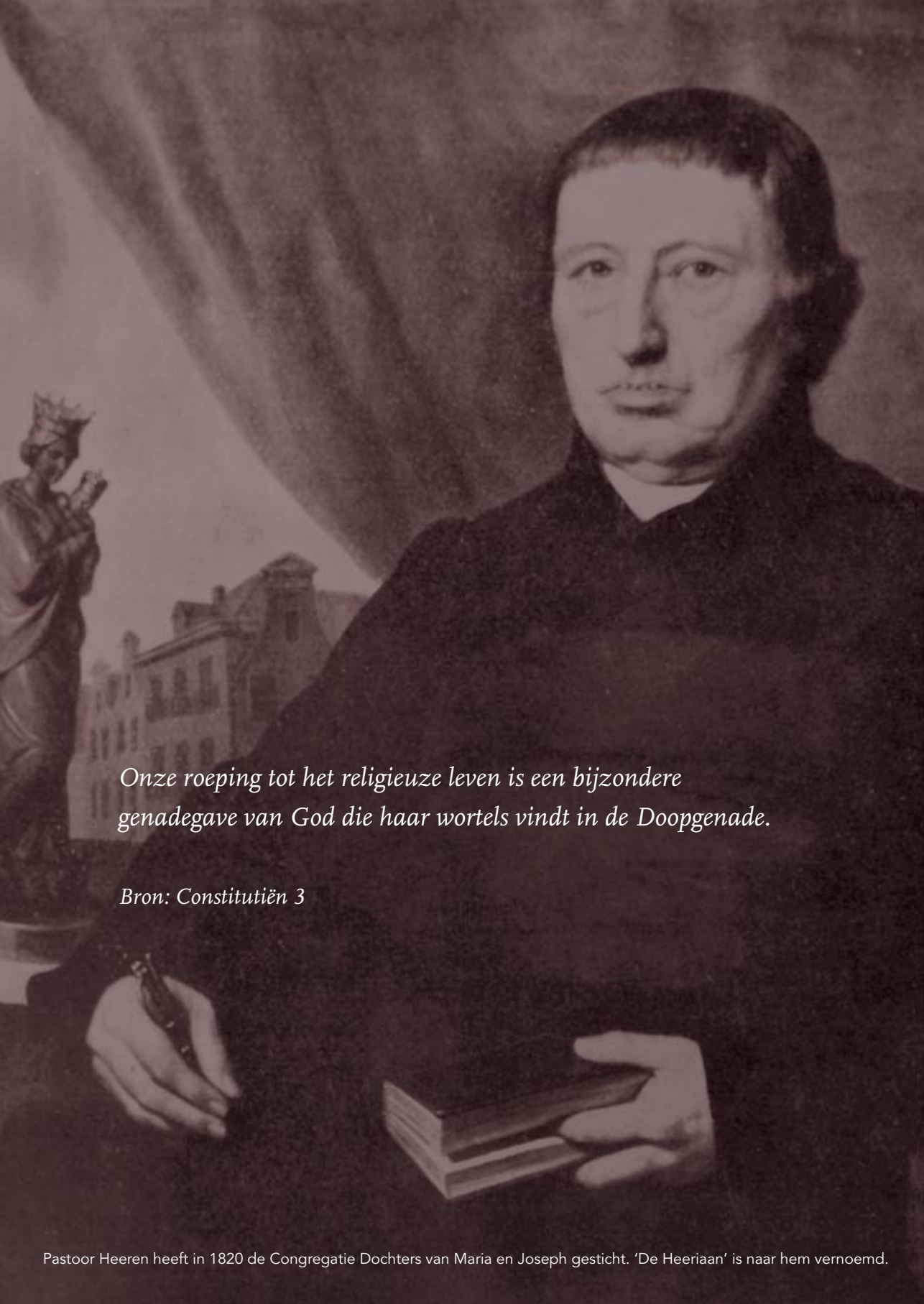
JAARGANG 40
ZOMER 2011

- Er was eens...
een Heilig Vuur
- Stichting
Religieuzen
Tegen
Vrouwenhandel
- Open dag
Sint Jozefoord

IN
OMNI
BUS
CHARI
TAS

Onze roeping tot het religieuze leven is een bijzondere genadegave van God die haar wortels vindt in de Doopgenade.

Bron: Constitutiën 3

Voorwoord

Indonesië

- *Adoptieouders door Lex Meeuwesen en Joke en Frank Zuyderwijk-Hussaarts* 4
- *Stichting Religieuzen Tegen Vrouwenhandel* 10
- *De wederopbouw na de uitbarsting van de Merapi op Java door Zuster Emilia en Zuster Detta* 14

Vroeger – Nu

- *Kapel Moederhuis 100 jaar (deel 2) door Zuster Raphaël* 16
- *Herinneringen door Zuster Til* 19
- *Raphaël Kayuka* 20

Actualiteiten

- *Reünie deel 2: mevrouw Thea Gerits-van Wichen* 23
- *Open dag Sint Jozefoord door Zuster Joantini* 29
- *Zusters van de Veste vierden carnaval door Zuster Vera* 31
- *Een nieuwe visie op religieus leven door Zuster Til en mevrouw Geertje Vogel* 33

Iconen door Zuster Leonie

- *Johannes de Doper* 35

Overweging door Zuster Augusta

- *Vol vertrouwen* 38

Column Zusters Lisette en Annecathrine

- *Er was eens...een Heilig Vuur* 40

Gedicht van Zuster Rosa de Lima Olaerts

- *Vakantieschilderij* 43

Loslaten & Opbouwen

- *Zuster Gerardus Majella* 44
- *Zuster Alexia* 46

Agenda

50

Colofon

51

Voorwoord

U heeft nu het tweede nummer van de Heeriaan van dit jaar in handen, het nummer voor de zomertijd. De zomer is de tijd, waarin er veel kan groeien en tot rijping kan komen. Dat kun je zien als je om je heen kijkt in de natuur maar hopelijk ook als je naar binnen kijkt, in de Congregatie en in jezelf.

Ik denk: 'Wij zijn bedoeld om te leven als Paasmensen, mensen die weggeroepen zijn uit alles wat ons beklemmt en gevangen houdt. Wij mogen ons op weg weten naar het land, dat Hij ons wijzen zal.'

Moge de Geest van Pinksteren ons Vaart en Vuur geven op die weg.

Thekla Schrammeijer

Adoptieouders

Samen met anderen is Zuster Antonie participant in het project Adoptieouders. Nederlandse ouders helpen Indonesische ouders door hen financieel te ondersteunen, zodat zij hun kinderen kunnen laten studeren. Iets wat zonder die steun onmogelijk zou zijn. Aan het woord twee betrokken partijen.

door Lex Meeuwesen

Veel mensen geven aan goede doelen. Er zijn teveel doelen om op te noemen. Waarom kozen wij voor dit project in Indonesië? Michaël Meeuwesen en ik (zijn oudere broer Lex) kunnen vele redenen opgeven, maar het komt er op neer dat we het doen om kinderen met arme ouders een kans te geven op een beter leven, een betere toekomst.

Na de overdracht van de Soevereiniteit aan Indonesië op 27 december 1949 door de Nederlandse regering, kwam er in 1950

een terugtocht naar Nederland op gang. Met de blanke Nederlanders gingen ook Molukkers – die voor de Nederlanders hadden gevochten – en andere Indische mensen die zich Nederlander voelden, mee. Zij moesten hier een totaal nieuwe toekomst opbouwen.

In Nederland waren toen op een bevolking van negen miljoen al vele tienduizenden academici. Op een bevolking van tachtig miljoen Indonesiërs waren er niet meer dan >

5

Zuster Brigitta en schoolkinderen

duizend academici te vinden. Dat de verhoudingen scheef lagen, mag duidelijk zijn. Het zou een goede reden zijn om nu alsnog een kleine investering in Indonesië te doen. Elke keer als ik naar Nederland terugga, besef ik na een paar dagen alweer hoe goed we het eigenlijk hebben in ons kleine landje. Ondanks de crisis en tegenstellingen in de maatschappij, kan het gros van de kinderen lang doorstuderen voor minder geld dan Indonesische ouders kunnen opbrengen. Natuurlijk betalen we met z'n allen belasting over ons salaris. Maar dat systeem – met z'n allen opbrengen wat sommigen van ons op een gegeven moment nodig hebben – is niet te vinden in Azië. Daar betalen mensen heel weinig belasting en moeten daarom zelf het geld bij elkaar zien te brengen voor bijvoorbeeld gezondheidszorg en scholing voor de kinderen.

Dat begint al op de kleuterschool, daarna de lagere school en dan nog de onder- en bovenbouw van de middelbare school.

Veel Indonesiërs zijn het erover eens, dat de staatsscholen niet genoeg kwaliteit leveren. Iedereen die het kan, stuurt zijn kind daarom naar een particuliere school. Maar dat kost een hoop geld, 300.000 rupiah per maand, omgerekend € 25,-. Voor ons is dat niet veel, voor een Indonesiër met een maandsalaris van 1,5 miljoen rupiah (€ 125,-), een rib uit zijn lijf. Daarnaast zijn er nog andere kosten zoals het schooluniform, boeken en schriften, vervoer, eten en drinken in de pauzes, uitjes met school, enzovoorts.

Veel jonge meisjes in Indonesië (en in de Filippijnen) besluiten om hun geld buiten Indonesië te gaan verdienen. Soms treffen ze een agentschap dat meer op de eigen beurs let dan op het welzijn van zijn klanten. Menigeen treft een baas die hen twaalf uur of nog langer per dag laat werken. Soms treffen

ze een baas die hen mishandelt. Raken de meisjes zwanger, dan wordt het kind door opa en oma opgevoed. Na het uitdienen van het contract, meestal vier jaar, komen ze terug met een klein kapitaaltje. Ze vinden vervolgens een man die er weinig voor voelt om andermans kinderen op te voeden en te onderhouden en de kinderen blijven dan bij opa en oma.

Het verschil tussen Aziatische systemen en het Nederlandse systeem maakt dat Nederlandse kinderen absoluut in het voordeel zijn. De mogelijkheden en kansen – op het gebied van studie – lijken steeds groter te worden in Nederland. Als u hierover nadenkt, is € 25,- op een maandsalaris voor de meeste mensen niet veel om zoveel goeds mee te doen.

De tweede betrokken partij vertelt:

door Joke en Frank Zuyderwijk-Hussaarts

Wij zijn sinds begin 2008 adoptieouders van het project studiekinderen in Indonesië dat de naam draagt: Dena Raharja.

Wij hebben zelf twee studerende kinderen. Via vrienden werd onze belangstelling voor dit project gewekt. Door € 25,- per maand te doneren krijgen kinderen in Indonesië ook een kans om te gaan studeren. 'Ons' adoptiekind heet Yohannes Garang Sugandi en is geboren in Purworejo op 30 november 1995. Yoannes is net zo oud als onze jongste zoon. De studieresultaten van Yohannes zijn zeer goed. In de loop van volgend jaar zal hij zijn studie afronden en wij hopen dat hij dan aan de universiteit verder kan gaan studeren.

Hoe wordt het geld besteed? Een groot gedeelte wordt gebruikt voor het schoolgeld.

Het maandelijkse schoolgeld is ongeveer 150.000 rupiah (€ 12,50). De andere helft is bestemd om boeken, schoolbenodigdheden, schooluniform, schoenen enzovoorts van te kopen. Soms zelfs een fiets.

Zuster Patricia houdt hier een nauwkeurige boekhouding van bij.

Zuster Antonie vertelde ons dat zodra een kind de middelbare school met goed gevolg heeft doorlopen en examen heeft gedaan, de ondersteuning gestopt zal worden. De student heeft dan de mogelijkheid om een vervolgopleiding te doen aan bijvoorbeeld de universiteit. Dan wordt de student ook gestimuleerd om daarnaast werk te zoeken om de vervolgopleiding zelf te kunnen bekostigen. De studenten worden echter

7

>

Klas met leerlingen in schooluniform

niet volledig aan hun lot overgelaten, maar krijgen nog begeleiding in het zoeken naar werk en het maken van een goede studiekeuze. Ook bestaat de mogelijkheid dat de sponsor de student blijft steunen. Een studie aan de universiteit brengt echter meer kosten met zich mee dan de middelbare school. Als het zover is, wordt er met de ouders gesproken over de opties.

Welke kinderen komen in aanmerking voor het project? Er wordt een keuze gemaakt uit de allerarmste gezinnen. De zusters in de gemeenschappen werken en leven onder de bevolking in de diverse plaatsen en zij weten waar die armoede zit. Er zijn erg veel kinderen die ondersteuning kunnen gebruiken, maar helaas kunnen er slechts een beperkt aantal geholpen worden. Ook komt het voor dat er meerdere kinderen in een gezin ondersteuning nodig hebben, maar de

ouders hebben daarnaast natuurlijk ook zelf de verantwoordelijkheid voor de opvoeding en de scholing van hun kinderen. Gelukkig zijn er nog andere organisaties werkzaam die dit soort initiatieven ondersteunen.

Michaël Meeuwesen is de motor van dit project waar nu achttien kinderen aan deelnemen. Hij heeft zeer goede en intensieve contacten met Zuster Antonie van de Congregatie Dochters van Maria en Joseph. Op 29 januari jongstleden was er in 's-Hertogenbosch voor de tweede keer een bijeenkomst voor de adoptieouders. Daar werden we weer op de hoogte gebracht van de stand van zaken met betrekking tot de kinderen. De eerste bijeenkomst was in oktober 2009. Deze bijeenkomst was echt de moeite waard en de kennismaking met Zuster Antonie was hartverwarmend. De ontvangst in Den Bosch was prima. De rondleiding in het Moeder-

Zuster Brigitta op bezoek

huis, alsmede het kijkje in het museum van de Congregatie waren indrukwekkend. Michaël is geboren in Indonesië uit Nederlandse ouders. Toen hij een jaar oud was, vertrok het gezin terug naar Nederland. Als het enigszins mogelijk is gaat hij tweemaal per jaar naar Indonesië en zoekt hij Zuster Antonie op. Vaak brengt hij de kinderen dan

ook een bezoek, om met eigen ogen te zien hoe het met hen gesteld is. Nadien brengt hij verslag uit aan de adoptieouders middels een nieuwsbrief.

Wij waarderen de belangeloze inzet van de betrokken personen zoals Zuster Antonie en Michaël Meeuwesen zeer! <

Stichting Religieuzen tegen Vrouwenhandel

In 1991 viel het enkele (missie)zusters in Nederland op dat de vrouwen 'achter de ramen' vaak vrouwen waren die afkomstig waren uit landen waar zij als zusters lang gewerkt hadden. Deze vrouwen hadden niet gekozen om als prostituee te gaan werken, maar waren onder valse voorwendselen naar Nederland of andere (meestal) westerse landen gelokt en zo in de prostitutie terecht gekomen.

De zusters, met Zuster Michel Keesen als initiafneemster, gingen de strijd aan door de vrouwen bewust te maken van de gevaren van vrouwenhandel door een voorlichtingsfolder te maken die zij verspreidden onder de vrouwen in de betreffende landen.

Deze groep religieuzen legde de basis voor de huidige Stichting Religieuzen tegen Vrouwenhandel (SRTV).

door Brigitte Lutters

10

Dit jaar bestaat de SRTV twintig jaar*. De waarschuwingsfolder is inmiddels in 53 talen beschikbaar en wordt in Nederland en vele andere landen verspreid. Preventie is nog steeds het belangrijkste strijdmiddel, immers voorkomen is beter dan genezen. Het wereldwijde netwerk wordt onderhouden en uitgebreid door zichtbaar te zijn op relevante plekken. Dat middels goede preventie een hoop leed voorkomen kan worden is natuurlijk heel belangrijk, maar desondanks vallen jaarlijks nog vele vrouwen ten prooi aan vrouwenhandel en daarmee aan gedwongen prostitutie. De SRTV ondersteunt daarom ook tal van projecten die deze vrouwen de mogelijkheid bieden om uit hun impasse te komen. Daarvoor is het nodig dat deze vrouwen zichzelf kunnen onderhouden. Om jezelf te kunnen onderhouden moet je een baan hebben. De projecten bieden vaak een opleidingstraject in combinatie met een baan aan. Zelfbeschikking is hier het kernwoord. De vrouwen zelf kunnen iets aan hun situatie veranderen.

Elma van den Nouland (beleidsmedewerker) en Ivonne van de Kar (coördinator) en een kleine dertig vrijwilligers trekken dagelijks de SRTV-kar. Zij doen dit vol overgave en passie en geven vanuit een religieuze invalshoek vorm aan een menswaardiger toekomst voor veel vrouwen.

Zij beoordelen projecten, organiseren inzamelingsacties, geven voorlichting middels presentaties, lezingen en workshop op scholen en bij instanties die professioneel met vrouwenhandel te maken hebben als politie en marechaussee. Zij brengen nieuwsbrieven uit (Verhandelingen

Ivonne van de Kar

Elma van den Nouland

Nederlands en Transactions Engels). Elk jaar staat er bij de SRTV een land centraal. In 2011 – het jubileumjaar van de SRTV – staat Indonesië centraal. De SRTV organiseert dan verschillende activiteiten onder die noemer: Sisters for Sisters Indonesië. Een overkoepelende naam voor vele projecten die in Indonesië in dit kader georganiseerd worden. Zo zijn er in het afgelopen jaar heel veel congregaties geweest die wat spullen uit Indonesië gedoneerd hebben, die door de SRTV verkocht zullen worden.

Alles komt ten goede aan de zusterorganisatie van de SRTV in Indonesië; de Indonesische Religieuzen tegen Vrouwenhandel.

Zuster Antonie is coördinator van deze groep. Samen met een groepje religieuzen van diverse congregaties zet zij zich in voor de strijd tegen de vrouwenhandel. Onder leiding van Zuster Antonie zijn in 2010 meer dan 500 religieuzen getraind op dit >

**De SRTV valt inmiddels onder de grote paraplu van Talitha Kum (Aramees voor: meisje, sta op!), maar is wel een zelfstandige stichting. De SRTV is het Nederlandse netwerk van religieuzen tegen mensenhandel. Samen met andere netwerken in Europa vormen zij RENATE, (Religious in Europe Networking Against Trafficking and Exploitation in Rome). Talitha Kum is ontstaan vanuit de UISG, de Unie van Hogere Oversten van Vrouwelijke Congregaties (Union of International Superior General in Rome). Er wordt via de verschillende netwerken met de religieuzen wereldwijd informatie uitgewisseld en hulp geboden.*

Uit: Verhandelingen april 2011

Wereldwijd netwerk van religieuzen actief tegen vrouwenhandel.

Regelmatig informeren we u over de verschillende activiteiten in de landen waarmee we in contact zijn. Nu willen we u iets meer vertellen over de activiteiten in Indonesië.

In Indonesië is zr. Antonie Ardatin al enkele jaren bezig de zusters aldaar te informeren over vrouwenhandel. Zr. Antonie maakt deel uit van het algemeen bestuur van de congregatie van 'De Dochters van Maria en Joseph'. Deze congregatie staat in Nederland ook wel bekend onder de naam 'Zusters van de Choorstraat', naar de straat in Den Bosch waar het moederhuis staat.

Zr. Antonie heeft in de afgelopen twee jaren wel 10 seminars over de problematiek rond vrouwenhandel georganiseerd op verschillende eilanden in Indonesië. Voor deze bijeenkomsten nodigde Zr. Antonie zusters van verschillende congregaties uit, zusters die interesse toonden om iets met het thema mensenhandel te gaan doen.

Verskillende seminars

Er werd begonnen met het organiseren van eendaagse bijeenkomsten op verschillende plekken in Indonesië. Grote groepen jonge zusters kwamen naar deze bijeenkomsten. Zr. Antonie zorgde ervoor dat ook de lokale politie en het IOM (de internationale organisatie voor Migratie) erbij betrokken werden. Zusters die aangaven met dit thema verder te willen gaan werden uitgenodigd voor een meerdaagse bijeenkomst. Hier >

werd dan diep ingegaan op de oorzaken van vrouwenhandel en de gevolgen. Daarnaast werden er lokale oplossingen gezocht. Op deze manier werden drie grote bijeenkomsten gehouden in het oosten van Indonesië (Surabaya), in het midden (Purwokerto) en in het westen (Lampung). Aan elk van deze bijeenkomsten namen 30 zusters deel.

Opmerkelijke beslissing

Afgelopen maand kwam Zr. Antonie op bezoek bij de SRTV en vertelde over de bijeenkomsten en over het groeiende netwerk in Indonesië. De zusters vangen nu geregeld slachtoffers op die terugkeren van de meest verschrikkelijke werkervaringen in het Midden-Oosten of Maleisië. De zusters van het Indonesische netwerk hebben een opmerkelijke beslissing genomen. Ze besloten geen opvanghuis te bouwen, het zou erg veel geld kosten, er moeten altijd zusters of medewerkers aanwezig zijn, slachtoffers hebben vaak verschillende artsen nodig en kunnen niet altijd op een bepaalde plek veilig gehuisvest worden. De zusters besloten om de slachtoffers in hun eigen gemeenschappen op te vangen. Zr. Antonie vertelde: "Er is altijd wel een plekje voor één of twee meisjes in een groep zusters, de meisjes kunnen altijd met iemand praten, kunnen op een plek onderdak krijgen waar het veilig is voor hen. Het geldt dat voor een gebouw nodig zou zijn hoeft nu niet bij elkaar gesprokkeld te worden". Deze manier van opvang is gelijk aan wat de zusters in Nederland deden in de jaren tachtig en ook gelijk aan wat zusters nu in Italië nog doen. Het is mooi te weten dat de zusters in Indonesië werkelijk gegrepen zijn door de noden van jonge meisjes in hun land. We zullen u zeker op de hoogte houden over het Indonesische netwerk.

terrein. Denk daarbij aan hoe voorlichting te geven, aan het signaleren en herkennen van tekenen van vrouwenhandel, aan opvang en aan het zelfstandig maken en op weg helpen van slachtoffers.

Er is in Indonesië een weverij waar vrouwen leren hoe ze moeten weven en waar ze vervolgens voldoende kunnen verdienen om zichzelf te onderhouden. Daarnaast brengt Zuster Antonie producten uit de weverij mee, die hier met winst verkocht worden. De opbrengst gaat weer terug naar Indonesië. Er is onder andere ook een tassenmakerij en een recyclebedrijfje in plastic.

Voor meer informatie gaat u naar www.srtv.info/

Postzegelactie

De SRTV heeft een postzegel ontworpen om aandacht te vragen voor het thema mensenhandel en uitbuiting. Deze postzegel is een officiële TNT-postzegel die als gewone postzegel gebruikt kan worden. De zegel heeft net als alle nieuwe zegels een waarde van 1 oftewel € 0,46.

De postzegels zijn vanaf januari te koop bij de SRTV en tijdens alle activiteiten.
Sint Janssingel 92,
5211 DA 's-Hertogenbosch

1 vel - 10 postzegels:
€ 4,60 exclusief verzendkosten
1 doosje - 100 postzegels:
€ 46,00 exclusief verzendkosten <

Gebed tegen Mensenhandel

Eeuwige God,
van wie wij weten,
dat uw voorkeur uitgaat
naar arme en kleine mensen
en dat U recht doet aan hen
van wie de rechten
met voeten worden getreden.

Vandaag, op deze dag,
staan wij stil bij mensen
die verhandeld worden als koopwaar:
jonge mensen, kinderen zelfs,
van wie het leven vaak niet meer waard is
dan dertig zilverstukken.

Wij geloven, zorgzame God,
dat U hen niet zult vergeten,
dat hun namen geschreven staan
in de palm van uw hand.

Overtuig ons ervan,
dat ook wij een taak hebben
in een wereld waar de markt
niet alleen de prijs van koffie,
maar ook die van mensen bepaalt.

Geef ons de moed
om onrecht en misbruik tegen te gaan,
naast uw kleine mensen te gaan staan
en alle onrecht aan te klagen.
Geef inzicht en vastberadenheid,
dat vragen wij U, aan allen die strijden
tegen mensenhandel;
geef slachtoffers kracht en vertrouwen.

En help ons, barmhartige God,
ook te bidden voor hen
die vanuit leegheid en liefdeloosheid
het onheil van mensenhandel
in de wereld brengen,
dat zij hun foute handelwijze inzien.
Dat vragen wij U,
in naam van Jezus,
uw zoon en onze broeder.

Amen

De wederopbouw na de uitbarsting van de Merapi op Java

Het leven van de mensen in de omgeving van Merapi is nu nog heel zwaar. Zij hebben hun leven nog niet kunnen oppakken, zoals dat voor de uitbarsting was. Er wordt hard gewerkt. Er wordt veel schoongemaakt, mensen renoveren hun huizen en er wordt volop geplant. Veel hulp is echter nodig. Gelukkig helpt de regering, zij het dat door de bureaucratie alles wel erg langzaam op gang komt.

door Zuster Emilia en Zuster Detta

De mensen die hun huis kwijt zijn, wonen in tijdelijke huizen van bamboe. Deze huizen zijn door de regering beschikbaar gesteld. Ze liggen verder weg dan hun oorspronkelijke woningen, omdat dat terrein verwoest is.

Iedere middag gaan zij naar de sawa's om gewassen te planten. Bananen, papaya's en ook jonge bomen. Rijst planten is nog niet mogelijk. Wij zorgen dat de mensen het zaad voor de gewassen krijgen.

De wegen en bruggen zijn ook vernield, waardoor het transport moeizaam gaat. Gisteren kwamen we terug van Yogyakarta. Normaal gesproken een rit van twee uur. Nu duurt het vanwege de slechte wegen minimaal vijf uur. Ook doordat de brug over de rivier de Pabelan stuk is. Er wordt weliswaar hard gewerkt aan het repareren van de wegen, maar dit gaat erg langzaam.

Een derde reden waarom het transport zo lang duurt is het gevaar wanneer het hard gaat regenen. Met de regen die van de Merapi komt, stroomt koude lava, zand en (grote) stenen mee naar beneden. Eerder stonden er bomen die dit tegenhielden, maar de bomen hebben het niet gered, waardoor er nu een stuk bescherming weg is. Dat betekent dat er moet worden omgereden en dat veroorzaakt weer veel files.

Maar we houden moed! <

Helpende studenten

Tijdelijke huizen

Slechte wegen

Kapel Moederhuis 1911 - 2011 deel 2 van 4

In 2011 bestaat de kapel van het Moederhuis 100 jaar. Een bijzonder feit, waar de Heeriaan graag aandacht aan wil geven in vier afleveringen. Veel is er al geschreven, denk aan het 'Kapellenboek', maar ondanks dat, zult u ook nieuwe dingen horen. Zuster Raphaël zal alle vier de artikelen voor de Heeriaan schrijven.

door Zuster Raphaël Pirovano

DE TWEEDE KAPEL 1844 – 1911

Als in 1844 de kapel in gebruik is genomen is het 'bouwwerk' nog niet helemaal compleet. Je zou kunnen zeggen dat de kapel nog moest worden 'aangekleed'. Door de jaren heen zijn er bij vele feestelijke gelegenheden giften aan de kapel geschonken, maar niet alles kwam van giften. Ik ben altijd verwonderd geweest dat ondanks het sobere leven van de zusters – onder andere sober in huisvesting en materiaalgebruik – er altijd grote zorg is besteed aan het verfraaien van de kapel. Zeer bewust werd daarvoor gekozen. Het kon niet mooi genoeg zijn om Gods aanwezigheid in ons midden te vieren.

In de tweede kapel was veel van het eigentijdse verfraaien te zien.

Voor ons zijn bewaard gebleven de koorbalustrade en het orgelfront, maar vooral de beelden van onze patroonheiligen: Johannes de evangelist en Vincentius, vader der armen, gemaakt door Driek van der Mark.

Wie was deze Driek?

Henricus Johannes van der Mark werd geboren op 11 januari 1821 te 's-Gravenhage (Den Haag). Zijn vader overleed in december 1827 en daarna kwam Driek

Vincentius

Johannes

(op 8 februari 1828) op 7-jarige leeftijd, samen met zijn broertje Jan die toen vijf jaar oud was en zijn zusje Maria van twee jaar oud, naar het weeshuis in Den Bosch. Zij zijn uitgeschreven op hun 21e verjaardag.

Als het mogelijk was werden weeskinderen opgeleid tot een vak waarmee zij later voor zichzelf konden zorgen.

Driek kon zijn talenten waar maken en werd beeldhouwer. Waar en hoe hij zijn opleiding kreeg is niet bekend. In verschillende artikelen wordt aangegeven dat Pastoor Heeren voor zijn opleiding zorgde.

Bij de balustrade zijn verschillende ornamenten terug te vinden die wij zien in het beeldhouwwerk in de Sint Jan. Ook al zouden de beelden naar een voorbeeld gemaakt zijn, dan doet dat niets af van het werk van de kunstenaar. Hij moet zich wel zó verdiept hebben in het leven van deze heiligen om op subtiel manier het wezen van de heiligen te kunnen weergeven.

Wij zien de verhalen terug zoals die door de jaren heen aan ons verteld zijn.

Johannes, een nog jonge man met een fors evangelieboek (zo gedetailleerd dat je zo de bladzijde om zou willen slaan), de gifbeker en zijn symbool als evangelist, de adelaar. Vincentius als een zorgzame – al wat oudere – man, vriendelijkheid uitstralend naar de kinderen. Let eens op het staande kind: een kleutertje nog, maar met een gezichtje dat aantoont dat het al veel nare dingen heeft meegemaakt.

De twee beelden zijn ons dierbaar. Ze hebben op veel verschillende plekken in de congregatie gestaan.

>

Detail van balustrade

Zwerftocht door de congregatie

18

- In de tweede kapel werden zij geplaatst aan weerszijde van het hoogaltaar. Ze zijn wit beschilderd, zoals in die tijd gebruikelijk was.
- Als deze kapel in 1913 wordt afgebroken krijgen ze een plaatsje in de kapel bij de kwekelingen. Die hadden een eigen bidruimte, maar in de latere kinder-kapel pasten de beelden niet en verhuisden ze naar de oude vestibule aan de Choorstraat.
- Bij het eeuwfeest van de Congregatie in 1920 werden ze gebruikt voor versiering van de refter, maar de witte beelden waren niet mooi tegen een witte achtergrond. De verflaag werd verwijderd en sinds die tijd zien wij weer het hout.
- Als na de Tweede Wereldoorlog de kapotgeschoten kapel van Huize Nazareth te Best is gerestaureerd verhuizen de beelden naar Best.
- Rond 1975 waren er plannen om in Best een nieuw bejaardentehuis te bouwen. Na realisatie zou het Congregatiebestuur het beheer overdragen aan een nieuw bestuur.
- Niemand wist toen dat het nog lang zou duren voordat die overdracht plaats vond, maar... de beelden werden alvast in veiligheid gesteld en ze verhuisden naar Sint Jozefoord te Nuland.
- Tijdens de recente verbouwing van de eetzaal in Sint Jozefoord kwamen de beelden een beetje in de verdrukking en met het vooruitzicht van de vele veranderingen zijn ze weer teruggebracht naar het Moederhuis.
- Bij het feest van het 190-jarig bestaan van de Congregatie in 2010 zijn ze geplaatst in het atrium van het Moederhuis. Bijna op de plaats waar ooit de oude kapel stond.

Zó is er een eind gekomen aan hun zwerftocht! <

Herinneringen

Een moeder/oma vertelde mij onlangs, hoe in het verleden kinderen godsdienstig opgevoed werden. Ze vertelde mij het onderstaande verhaaltje:

door Zuster Til Lagerberg

Lang geleden was het heel gewoon, dat elk katholiek gezin, ouders en kinderen, elke zondag ter kerke ging, naar zoals dat heette, de Zondagsmis. Wij als gezin bleven trouw aan deze algemeen aangenomen verplichting. Tot op een dag Jan, onze oudste in de rij van zes kinderen, protesteerde en durfde zeggen: 'Ik wil niet naar de kerk. Ik vind het zó saai en het duurt zó lang'. Hij zei dat met grote stelligheid.

Toch wist ik, zijn moeder, hem na een duidelijk twistgesprek zover te krijgen dat hij, mokkend en zichtbaar met tegenzin, dat wel, aan mijn 'bevel' voldeed.

Teruggekomen na een goed uur, voelde ik enige twijfel in me opkomen en hield ik ter controle een kort vraaggesprekje met hem.

'Heeft de pastoor gepreekt?' vroeg ik.

'Ja', was het korte antwoord.

'Waarover heeft de pastoor gepreekt?' hield ik vol.

'Over de zonde', wist Jan nog.

'En wat heeft hij daarover gezegd?' vroeg ik ten overvloede.

Na enig aarzelen stotterde hij:

'Oh, uh... hij was er tegen'.

Dàt had hij van deze vrome toespraak meegenomen.

Een kind luistert anders... <

Kayuka Raphaël

door Brigitte Lutters

In september 2010 ontvangt Zuster Rosa een mail van Pater Ivo van Volsem (Paters van Scheut). Pater Ivo werkt nog altijd in Kanan-ga in Congo en zo kennen Zuster Rosa en hij elkaar.

Pater Ivo heeft in Kananga bezoek gehad van een oudere dame, Ngalula Gertrude, die op zoek was naar informatie over haar – ruim veertig jaar geleden ter adoptie afgestane – zoon. Deze jongen, Kayuka Raphaël genaamd, zou op vierjarige leeftijd geadopteerd zijn door een Nederlands echtpaar waarvan zij de achternaam niet precies meer weet. Kampeer of Kamper? Volgens haar had dit echtpaar geen eigen kinderen, maar kregen zij die wel nadat ze terug waren gekeerd in Nederland. Enige tijd later zou het echtpaar uit elkaar gegaan zijn en weer wat later zou de man zijn overleden.

Met deze informatie hoopt Pater Ivo dat Zuster Rosa Kayuka Raphaël kan opsporen, zodat hij informatie over de jongen – inmiddels man - weer kan terugkoppelen naar de biologische moeder. Zuster Rosa zelf herinnert zich het Nederlandse echtpaar nog wel, vooral de man. Deze had destijds een baard en lange haren en droeg wijde gewaden en liep op sandalen. De zusters noemden hem allemaal Jezus. Een van hen heeft Jezus nog wel eens over een hoog hek zien springen!

Ik krijg het verzoek van Zuster Rosa om eens te kijken wat ik kan achterhalen op basis van deze (summiere) gegevens. Zij vraagt me of ik het voordat ze op werkbezoek naar Indonesië gaat (diezelfde week), zou kunnen afwerken. Ik breng nog in dat ze er bij het programma Spoorloos soms jaren overdoen,

dus dat ik niet weet of ik het in een paar dagen voor elkaar krijg, maar Zuster Rosa is al weer op weg naar het volgende.

Alle vernieuwingen kennen voor- en nadelen, maar in dit geval is het Internet een zege. Als ik Kayuka Raphaël op de computer invoer, heb ik meteen een interessant aanknopingspunt. Een winkel in Den Haag die Afrikaanse kunst verkoopt heet Papa Kayuka. Ik noteer het telefoonnummer en besluit te bellen. Wie weet!

‘Papa Kayuka’

‘Goedemorgen, u spreekt met Brigitte Lutters van de Zusters van de Choorstraat uit Den Bosch. Mag ik u wat vragen?’

‘Ja’.

‘Zegt de naam Kayuka Raphaël u iets?’

‘Jazeker!’

‘Bent u dat?’

‘Nee, dat is mijn zoon’.

(Enigszins van mijn stuk gebracht, omdat ik de informatie had dat de adoptievader overleden zou zijn, vraag ik hem:)

‘Bent u Simon?’

‘Ja, dat ben ik.’

‘Volgens mijn informatie zou u overleden zijn’.

‘Nee, zoals u hoort ben ik er nog’.

Ik leg hem uit waarom ik hem bel en vertel hem over het verzoek van Pater Ivo.

Simon Kamper (niet Kampeer) vertelt het verhaal van Kayuka Raphaël.

Kayuka Raphaël werd geboren op 5 juni 1968 in een ziekenhuis in Katende dat gerund werd door de Zusters onder de Bogen van Maastricht. Kayuka was een heel klein vogeltje, volgens de zusters.

Na twee weken stierf zijn moeder en Kayuka Raphaël belandde in het weeshuis. Eind jaren zestig had men in Congo de opvatting dat het niet goed voor een kind zou zijn als deze langer dan twee jaar uit zijn ‘natuurlijke’ omgeving wordt gehaald en zo kwam Kayuka na twee jaar terecht bij zijn vader. Dat ging aanvankelijk goed, totdat de vader van Kayuka hertrouwde. Deze ‘nieuwe’ vrouw accepteerde geen kind uit een eerder huwelijk. (Niet ongebruikelijk in Congo, heb ik me laten vertellen). Een tante van Kayuka Raphaël nam de jongen op in haar huis. Zij had al meer kinderen uit de familie onder dezelfde omstandigheden onder haar hoede

genomen. Het blijkt dat deze tante dezelfde vrouw is, die bij Pater Ivo kwam informeren naar haar ‘zoon’. (Dat de woorden moeders, zussen en tantes, maar ook broers, neven door elkaar worden gebruikt, schijnt ook typisch Congolees te zijn). Deze vrouw, Ngalula Gertrude heeft op dat moment veel contacten met de Zuster van de Choorstraat in Kananga. En Zuster Alphonse vraagt haar of zij dit jongetje niet ter adoptie zou willen afstaan aan een kinderloos Nederlands echtpaar dat in Congo ontwikkelingswerk doet.

Tante Gertrude stemt in en via de rechtbank in Kananga wordt alles wettelijk geregeld. Korte tijd daarna wordt hun biologische zoon Arjen geboren.

Ik bedank Simon voor zijn verhaal, beloof hem een kopie te sturen van de mail die terug zal gaan naar Pater Ivo en ga vervolgens opgetogen naar Zuster Rosa. Opgetogen omdat ik zo snel gevonden heb wat ik zocht. Zuster Rosa is hier erg blij mee en vraagt me hoe het met Kayuka Raphaël gaat. Door de euforie van het vinden, ben ik dat vergeten te vragen!

Congolese dorpsbewoners

V.l.n.r. Zuster Willemien, Zuster Eugenia, Zuster Rosa, Zuster Lisette, Simon Kamper, Zuster Jean Baptiste, 1972.

22

Op 16 januari 2011 brengt Simon Kamper in gezelschap van zijn zoon Arjen en vriendin Vera Dekker (ook werkzaam geweest in Kananga, samen met haar toenmalige echtgenoot) een bezoek aan het Moederhuis. Kayuka Raphaël was natuurlijk ook genodigd, maar hij wilde uiteindelijk toch liever niet meekomen.

Het is inmiddels 2011 en Kayuka Raphaël of Raphaël Kamper is 42 jaar. Hij woont alleen – net als zijn vader – in Den Haag. Hij heeft een baan als conciërge op een middelbare school. Volgens zijn vader en broer Arjen heeft het leven Raphaël niet altijd toegelachen. Na een bijzondere start van zijn leven, woonde Raphaël na de scheiding van zijn adoptieouders bij Simon. Zijn ex-vrouw nam Arjen mee. Simon hertrouwde een Franse vrouw en met haar kreeg hij nog twee kinderen. Ook met deze vrouw had Raphaël geen warme band. Raphaël heeft moeite met het aangaan van relaties. Het contact met zijn Nederlandse familie is willekeurig

en sporadisch. Toch gaat het hem goed, besluit Simon. <

De Zusters van de Choorstraat willen daar zijn waar de liefdewerken het hardst nodig zijn. In 1959 stappen acht zusters (na een jaar voorbereiding) op het vliegtuig om in Kabuluanda en Mashala een kliniek en een weeshuis op te zetten. In 1962 komt er in Mashala een middelbare school voor meisjes bij. In 1964 ontstaat er een nieuwe (derde) gemeenschap in Kananga (Toen nog Luluburg geheten). De gemeenschappen breidden uit en vele projecten op het gebied van onderwijs en gezondheidszorg werden succesvol opgericht. In 1999 vertrekken de twee laatste (van de in het totaal 24 uitgezonden) zusters uit Congo.

Bron: Geroepen en Toegewijd

Voor hen die wat meer informatie willen over de geschiedenis van Congo: <http://congo.studioglobo.be/uploads/media/geschiedenis.pdf>

ACTUALITEITEN

Reünie (deel 2 van 3)

De Congregatie DMJ vierde op donderdag 11 november in het Moederhuis nog één keer feest vanwege het 190-jarig bestaan van de Congregatie. Een reünie voor de uitgetreden zusters. Vijfendertig ex-medezusters gaven gehoor aan de uitnodiging en dat resulteerde in een enthousiast en warm weerzien van oude bekenden.

Al deze vrouwen hebben een stuk van hun leven met elkaar opgelopen. Door omstandigheden, veranderende denkbeelden, conflicten of wat het ook meer zij, hebben sommige van hen besloten een ander pad te kiezen. De keuze om te vertrekken of om te blijven was niet voor een ieder een eenvoudige keuze.

Drie van hen vertelden hun verhaal. Vandaag het verhaal van mevrouw Thea Gerits-van Wichem.

Vandaag, 13 december 2010, hoor ik het in het nieuws op de televisie.

'De restauratie van de Sint Jan is bijna voltooid!'

Dit nieuwsbericht brengt me terug in de tijd, terug naar mijn leven 'In de schaduw van de kathedraal'.

In 1956 kwam er een gelijknamige brochure uit die een inkijkje gaf in het leven van de Zusters van de Choorstraat in die periode. Van ons, zusters van het noviciaat, werden foto's gemaakt voor het boekje. In gedachten ben ik weer terug in 's-Hertogenbosch, waar ik van 1953 tot en met 1973 uw medezuster was.

>

23

ACTUALITEITEN

24

Zo jong en onervaren als ik was, in die naoorlogse tijd, ik wist heel goed wat ik wilde: Zuster van de Choorstraat worden.

Ons clubje van vier postulanten was zeer hecht en de Sint Jan was de hartslag van mijn bestaan. Haar klokkenspel was als een rooster waarin alle activiteiten pasten. Tijd voor de kapel, de maaltijd en recreatie, maar bovenal gaf het vertrouwde geluid me een thuisgevoel.

Mijn en uw verleden. We leerden het nieuwe leven kennen. Mediteren, bidden, brevieren, penitentie doen en we deden onze 'toertjes' (1) en leerden alle gebruiken. Die eerste jaren bracht voor mij een groot gevoel van saamhorigheid. Het was ook een zorgeloze tijd.

We vierden feesten en luisterden die op met dans, gedichten, muziek en zang.

Het koor was geweldig. Het orgelspel, de liturgie, de meerstemmige muziek en de prachtige missen. Het samen bidden, brevieren, mediteren gaf me diep geluk, vrede en rust van binnen.

Daarnaast was het ook hard werken. Soms leken een aantal bezigheden zo onnozel, dat we ons de zin ervan weleens afvroegen. Het antwoord was helder:

'Het is een oefening in gehoorzaamheid en andere, heel ontwikkelde zusters, stellen die vragen ook niet en doen ook gewoon wat ze moeten doen'. Zo was toen de tijd.

Regelmatig werden we uitgezonden naar een nieuwe werkplek. In de zomer van 1960 kreeg ik 'een appel' (2) naar het Instituut voor Doven in Sint Michielsgestel. Deze periode is heel bepalend voor mijn leven geweest en ik beperk me dan ook tot het vertellen over deze laatste standplaats.

In het begin voelde ik me op het Instituut ongelooflijk klein tussen al deze knappe

koppen die met de doven werkten. Maar we mochten cursussen en opleidingen volgen en ik groeide. Het werken met de jonge kinderen was heerlijk.

Zuster Irena was verantwoordelijk voor de muzieklessen aan de kinderen. Zij had eigenhandig iets fantastisch van de grond gekregen. Omdat zij ouder werd en de continuïteit belangrijk, mocht ik de opleiding dramatische expressie volgen. Een opleiding die bol stond van creativiteit.

Dat betekende niet alleen het habijt aan de kapstok, maar ook kanten van mezelf ontdekken, waarvan ik niet wist dat ik ze in me had. Dat was ook de eerste gewaarwording van een heel ander soort kloosterleven.

De opleiding werd door meer zusters gevolgd, maar ook door fraters en seminariestudenten. Het was ook de tijd van verregaande veranderingen in de maatschappij en de kloosters en daarover werd in de groep diepgaand en met veel emotie gesproken. Een nieuwe paus met nieuwe regels. Alles veranderde. Ook de visie op 'vriendschappen' binnen de kloostermuren, waar tot die tijd nog een behoorlijk taboe op rustte.

Mijn stage mocht ik lopen aan de jongenskant van het Instituut.

Daar kreeg ik lessen van broeder Leobert en hij en ik volgden samen danslessen in Tilburg. In Amsterdam volgde ik ook een deel van de opleiding en ik logeerde daar dan bij de zusters, waar ik ook een thuis had gekregen. Op het Instituut voor Doven hadden inmiddels ook grote veranderingen plaatsgevonden. Door de komst van niet-religieuze krachten, ontstond er een tekort aan woonruimte voor de zusters. We verhuisden in groepen naar het dorp. We probeerden daar een nieuwe manier te vinden om kloosterling te zijn.

Zuster Maria Goretti (Thea van Wichen)

In Amsterdam op de dansschool wilde men alles weten over mijn leven. Ze konden maar niet begrijpen hoe je als religieus leefde. Dat dwong mij persoonlijk tot bezinning over hoe hier mee om te gaan en een duidelijk standpunt in te nemen. Ik wilde er alles aan doen degene te blijven die ik was; een Zuster van de Choorstraat. Nóóit zou ik dat veranderen!

Broeder Leobert en ik spraken veel met elkaar hoe religieus te blijven in deze veranderende wereld en we merkten inmiddels ook wel dat er met ons gevoel voor elkaar wat gebeurde. Toch wilden we trouw blijven aan onze keuze voor het kloosterleven en we spraken af om goede vrienden te blijven.

Jaren hielden we dat vol. We bezochten gespreksbijeenkomsten over vriendschappen tussen kloosterlingen. Dat was toen erg actueel. Ook hadden we pater Leenhouders als goede vriend en begeleider en ook hij had vertrouwen in ons en we spraken met een van de oversten van Ben (Broeder Leobert). Wij wilden bewijzen dat vriendschappen konden bestaan binnen het klooster.

Kort daarna kregen we een nieuwe Algemene Overste en soms sprak ik intensief en open met haar. Hoewel ik altijd haar vertrouwen had gekregen was er ineens wantrouwen en een grote verkillung. Men geloofde niet meer in mij! De trein was ontspoord! Daarmee viel de bodem weg uit mijn zekerheden... mijn bestaan.

>

ACTUALITEITEN

Na zoveel jaren samen, was er ineens geen plaats meer voor mij aan tafel.

Mijn leven gaf blijkbaar aanleiding om mij af te wijzen, ik paste niet meer in het patroon en daarmee werd ook mijn religieus-zijn in twijfel getrokken!

Mijn wereld stortte in. Ik kon niet anders dan meteen actie ondernemen.

We geloven zo graag dat de Voorzienigheid alles heeft beschikt. Er gebeuren dingen buiten je om zonder dat je het zelf beseft. Ongeveer zo is het gegaan. Er worden voorbarige conclusies getrokken en er wordt geoordeeld. Er zijn verdenkingen, vermoedens, en dat is genoeg, want het gaat rondzingen en maakt je verder kansloos!

Een totaal ander leven was begonnen en het kostte veel energie om de weg daarin te vinden. Na twintig jaar in het klooster was de wereld erg veranderd, maar daarin waren we niet of nauwelijks meegegroeid. Mijn tweede leven was begonnen.

Die eerste periode was zo vol met nieuwe ervaringen, dat er gewoon geen tijd was om aan het verleden te denken.

Zo moest ik zorgen voor een dak boven mijn hoofd en brood op de plank.

Was het (weer) de Voorzienigheid? Alles wat ik zocht en nodig had kwam op mijn pad.

We hebben iemand ontmoet die graag haar flat aan ons wilde overdoen, en ze regelde een woonvergunning.

‘Voorschoolklasje’ op het Instituut voor Doven in Sint Michielsgestel. Helemaal rechts Thea van Wichen.

Ik werd gevraagd op de Mgr. Hermusschool (een school voor slechthorenden in Amsterdam) en ik kreeg een deeltijdbaan in de Bijlmer op school.

Terwijl dit alles gaande was heeft toen ook Ben (Broeder Leobert) zijn beslissing genomen. Hij vertrok bij de broeders en kreeg een baan in Amsterdam op de dovenschool.

Pas toen we alles konden overzien hebben Ben en ik de volgende stap gezet.

Ons leven als religieuzen heeft Ben en mij nooit meer losgelaten. Het heeft ons gevormd en getekend. Dat konden we in de Bijlmer intens beleven.

We waren daar actief in de kerk, op het koor en in contacten met de mensen.

Toen wij er woonden was er een grote groep ex-kloosterlingen die daar een heenkomen hadden gezocht.

Met velen hadden we contact en wij beseften dat het een voorrecht was dat Ben en ik elkaars leven kenden en beiden een kloosterleven deelden. We hadden ook de behoefte dat stuk geestelijke rijkdom te koesteren. Sommige mensen dachten dat we niet meer gelovig waren omdat we uitgetreden waren. We deden ons best hen te overtuigen van het tegendeel.

We wilden ons verleden in ons huidige leven vorm geven. We hebben ons huis altijd opengesteld en anderen geholpen waar het kon. En men wist en weet ons altijd te vinden, ook nu nog.

Pas na lange tijd vond ik het antwoord op de vraag wat er ten grondslag lag aan de beslissing om de Zusters van de Choorstraat te verlaten?

Ik kon niemand de schuld geven, ik was zelf veranderd. Ik kon niet meer leven zoals voorheen, toen God voor ons zo duidelijk de Vader was die ons bij de hand nam. De God

van mijn jeugd en van mijn kloostertijd bestond niet meer.

Ons Godsbeeld werd totaal anders. Voorheen was alles zo duidelijk geweest, hemel, hel en vagevuur, maar we waren gegroeid en de oude beelden gaven geen houvast meer.

Het 'Kleine Theresia, grote heilige... blanke bruid van God de Zoon', (ja, dat zongen we écht, in Eindhoven) veranderde in: 'Moeder Theresa, Calcutta en We shall overcome'.

Mijn God was er nog altijd, maar Christus was niet meer een exclusieve persoonlijke aanwezigheid voor mij, die Vriend, die je bijna tastbaar beleefde. De God die ik nu vond was overal om mij heen, ook buiten mij, als een alomtegenwoordigheid, in de mensen om mij heen, ook buiten het klooster, God was en is wat wij 'Leven' noemen. Ik kon God niet meer claimen, God was overal!

En alleen bidden was toen (voor mij) niet meer toereikend. Ik werd meegezogen in de tijd. Meer en meer had ik een eigen mening en ging mijn weg. Niet dat ik daar door werd gewaardeerd, integendeel, ik kreeg verwijten en men vroeg: 'wie of ik wel niet dacht dat ik was?'

Op meditatiecursussen ontmoette ik hele jonge mensen. Hun spreken en ervaren over geloof, en hun beleven van God waren voor mij een openbaring. Wat zij al bezaten in hun korte jeugd, daarover had ik jaren gedaan! Van hen heb ik veel geleerd. Ik hoefde dus helemaal mijn geestelijk leven niet te verlaten of te denken dat dit enkel voor kloosterlingen was weggelegd. Dat wat ik voelde als een rijke schat aan geloof en verdieping was nog steeds mijn bezit en dat had ik mogen meenemen. Ik durf nu trots te vertellen hoe rijk de jaren in het klooster waren en hoe gelukkig ik was, hoe het me heeft gevormd en me een basis heeft >

ACTUALITEITEN

Ben en Thea Gerits-van Wichen

meegegeven voor de rest van mijn leven. U was mens en ik was en ben dat ook. Ieder heeft het leven op zijn of haar eigen wijze geleefd en beleefd.

Samen met Ben ervaar ik dankbaar alles wat het leven ons gaf. We zijn gelukkig. In voor- en tegenspoed hebben we lief en leed gedeeld. We hebben twee volwassen zoons en een zonnetje van een kleinzoon. Vanaf zevenhoog kijken we uit over de duinen en het dorp en zien de schoonheid om ons heen.

Terugkijkend zie ik mijn leven als een treinreis. Je stapt in met een reisdoel, je weet waar je heen wil. Allerlei mensen stappen in en uit. We reizen in dezelfde richting, maar we hebben verschillende bestemmingen. Als ik door het raampje van de trein kijk schijnt soms de zon en is alles vol kleur, een andere keer is het grijs buiten.

Ik wens al mijn medezusters van toen nog vele gelukkige jaren toe
in vrede en gezondheid en berusting in uw oude dag.
Het moge u allen goed gaan, met hartelijke groeten. <

¹ Ingeroosterde taken.

² Een 'appel' betekende een overplaatsing. In de maand augustus rolden de meeste appels!

19 maart 2011

Feestdag van Sint Jozef - Open dag Sint Jozefoord

Evenals vele andere instellingen hield Sint Jozefoord ook dit jaar weer een open dag om belangstellenden de gelegenheid te geven een kijkje te komen nemen. Velen maakten hier gebruik van.

door Zuster Joantini Kolfshoten

In de hal – waar de mensen binnenkwamen – was de lente zichtbaar. Schapen en lammetjes, fris geschilderde vlinderhuisjes, dit alles door handige handen van de bewoners gemaakt. Met op de achtergrond geprojecteerde dia's van de natuur, gemaakt bij Sint Jozefoord en in de directe omgeving.

Alle gasten werden door vrijwilligsters ontvangen en naar het restaurant begeleid, waar koffie en cake voor de bezoekers klaar stond. Ook hier weer een diashow, dit keer van het huis, de bewoners en diverse activiteiten die in Sint Jozefoord georganiseerd worden.

In het restaurant waren ook kraampjes ingericht die de belangstellenden nog meer achtergrondinformatie konden geven. Zo was de apotheek vertegenwoordigd, maar ook de cliëntenraad en het vrijwilligersnetwerk. Als er voldoende mensen waren, kregen zij een rondleiding door het huis en de tuin. In het bijzonder de belevingstuin die dementerende ouderen op de afdeling psycho-geriatrie de gelegenheid biedt om zelfstandig naar buiten te kunnen.

In huis werd er onder andere uitleg gegeven over het woonproject 'kleinschalig wonen'. Er werd een kijkje genomen in de therapiezaal en in de kamer van de verzorging. De activiteitenruimte kon niet alleen bezichtigd

Sint Jozefoord Nuland

worden, men kon er ook kennis maken met mandala tekenen en werkstukken bezichtigen, gemaakt door bewoners die meedoen aan het Zuster Müllerproject. Een project dat slechtiende en/of slechthorende bewoners betreft bij het dagelijks leven door goede voorlichting aan de hulpverleners en door het motiveren en stimuleren van de zelfstandigheid van de bewoners zelf. Die werkstukken van hen konden gekocht worden. In de hal waren acht geschilderde tegeltjes tot een geheel gemaakt; bijzonder mooi! En het weer was ons welgezind, een mooie, heldere en zonnige dag.

Bij de kapel stond – behalve het tableau van tegeltjes – ook het beeld van Sint Jozef, met daarbij een plaat met tekst. Op de achtergrond Gregoriaanse muziek.

Tenslotte konden mensen ook een presentatie bijwonen, gegeven door onze kwaliteitsmedewerker. Ook hier werd grif gebruik van gemaakt.

Iedere gast ging naar huis met het symbool van de lente, de tulp.

We kunnen terugzien op een bijzonder mooie en geslaagde (open) dag.

ACTUALITEITEN

19 maart feest van de H. Jozef patroonheilige van Sint Jozefoord.

*Waarom deze naam voor ons huis?
Dit huis is oorspronkelijk gebouwd kort na de oorlog als huis
voor de zusters van de Choorstraat als een leefgemeenschap
voor de zusters en een afdeling voor de zieken.*

De officiële naam van de zusters is:

Dochters van Maria en Joseph.

Vandaar de keuze voor de H. Jozef.

Wie was de H. Jozef?

Er is heel weinig over hem bekend en geschreven.

*Hij was de man van Maria, vader van Jezus,
leefde in een kleine plaats genaamd Nazareth
en vervulde het ambt van timmerman.*

Wat wel over hem beschreven staat is:

*dat hij een "rechtvaardige" was, vaardig in recht doen.
Mensen tot hun recht laten komen, in hun waarde laten.*

*Waar dit gebeurt, mensen in hun waarde laten
voelen mensen zich thuis, je mag er zijn zoals je bent.*

Dan komen we heel dicht bij ons devies voor ons huis nu:

Thuis voelen – Thuis komen.

Zusters van de Veste* vieren carnaval

Bericht van de Zusters van de Kwakkenbergweg*.

Sinds september 2010 woont Zuster Dona Sanctis bij ons op de Veste. Het is een zuster uit India. Zij studeert theologie aan de Radboud Universiteit en heeft nog drie jaar studie voor de boeg. Daar wij ruimte genoeg hebben, boden wij haar graag een kamer aan. Tegelijkertijd kregen wij een vraag van een meisje van 21 jaar of zij bij ons op kamers mocht komen wonen. Zij is met haar ouders elf jaar geleden uit Irak gevlucht en wij hebben al die tijd contact met hen gehad. Zo is ons huishouden aanmerkelijk uitgebreid en verjongd en wij varen er wel bij. We vierden dit jaar op een bijzondere manier carnaval.

door Zuster Vera Lubbers

Carnaval Internationaal

Zuster Dona was uitgenodigd door een groep studenten waar zij eerder bij woonde om met hen carnavalsavond te vieren. Niet alleen Zuster Dona, maar ook wij (haar nieuwe huisgenoten) waren uitgenodigd. Wij vonden dat wel interessant en gingen daar dus vlot op in. We waren welkom op dinsdag 8 maart rond 18.00 uur. Ook toevallig Nationale Vrouwen-dag. Dat kwam goed uit, want de mannen moesten koken.

De pastor heette ons welkom en ging met ons

naar de kerk. Er kwamen nog twee dames bij. In de sacristie rondom een grote tafel vierden we de eucharistie in het Engels. We voelden ons een echte gemeenschap door samen te zingen en te bidden. Na de viering trokken we naar de huiskamer. Daar stond een verbluffend buffet klaar en er werd steeds meer bijgebracht. Koks uit Ghana, uit de Filipijnen en uit Nigeria - uitgedost met koksmuts en grote kwasten – liepen af en aan. Schitterend. Er was bami, rijst, soep, kip, stokbrood, salades, >

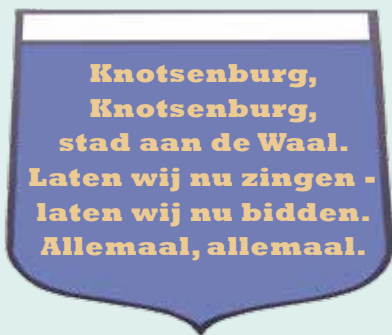

ACTUALITEITEN

32

hardgekookte eieren en nog veel meer, te veel om op te noemen. Intussen kwamen ook de andere bewoners binnen. Toen kon het feest beginnen! We hadden feesthoedjes meegenomen en carnavalsmuziek. Ook de tekst van een lied uit de carnavalsmis van de stad. We zongen met zijn allen op de wijs van Vader Jacob:

Er waren in het totaal zestien mensen van uiteenlopende nationaliteiten. India, Indonesië, Filippijnen, Irak, Ethiopië, Ghana, Syrië, Nigeria, Roemenië en Nederland. We spraken met iedereen. Die gesprekken gingen er gezellig aan toe. Engels, gebroken Nederlands en veel handen- en voetenwerk.

Het was carnaval, dus de beentjes gingen van de vloer. Alle dames dansten al snel en uiteindelijk hadden we de heren ook op de been. De polonaise mocht niet ontbreken en zo gingen we het huis door in zeer opgewekte stemming. De avond vloog voorbij en moe gefeest naderde het eind van de avond. We zongen tot slot: 'Geef mij je hand' en namen in een kring afscheid van elkaar. Het was een prachtige en ontspannen avond geweest en iedereen bedankte elkaar. Zelfs een Ethiopiër die nogal stil en wat teruggetrokken was geweest kwam met beide handen naar ons toe om ons te bedanken voor onze komst. Met veel mooie ervaringen zijn we weer richting Kwakkenbergweg gelopen. <

** Zuster Vera Lubbers, Zuster Monique Cillesen en Zuster Mariëtta Stapels zijn alle drie zusters van de Congregatie Dochters van Maria en Joseph (Zusters van de Choorstraat). Omdat zij wonen aan de Kwakkenbergweg te Nijmegen in een huis dat 'de Veste' heet, worden zij soms hiernaar genoemd.*

Een nieuwe visie op religieus leven

door Zuster Til en mevrouw Geertje Vogel

Rond de eeuwwisseling schreef Sandra Schneiders, een Amerikaanse theologe, een boek met als titel 'Finding the Treasure', in het Nederlands vertaald 'De Verworven Schat'. Die titel betekent niet dat we de schat echt in ons bezit hebben. Wij worden voortdurend opgeroepen om op zoek te gaan naar die schat, zoals wij ook de waarheid niet vast kunnen houden.

De vertaling van dit omvangrijke boek heeft wel een aantal jaren gekost, maar het bleef voor ons de moeite waard.

Het is een prachtig boek met een heel rijke inhoud. In tien hoofdstukken gaat de schrijfster uitvoerig in op de zin, het doel, de waarde en het meest wezenlijke van het religieuze leven in onze tijd.

Het nogal wetenschappelijke boek ligt ter inzage in de leeskamer en de bibliotheek van ons Moederhuis. Mogelijk wekt het uw belangstelling of zelfs nieuwsgierigheid.

Omdat het voor sommigen een grote barrière kan zijn om het hele boek door te worstelen, presenteren wij een samenvatting, een overzicht van de kerngedachten van de schrijfster en belangrijke punten die tevens vruchtbaar zouden kunnen zijn voor het Huis voor Spiritualiteit.

33

1. Het eerste belangrijke punt: wie zijn wij als religieus in ons huidige klooster en hoe gaan wij om met onze omringende cultuur. Jarenlang hebben wij de veilige beslotenheid gehad in onze kloostercultuur maar na het Vaticaans Concilie is er in een korte tijd veel veranderd. We zijn meer van binnen naar buiten getreden, we hebben geen herkenbare kleren meer zoals het habijt en we hebben ons in een aantal decennia voortdurend moeten aanpassen aan de cultuur van deze tijd. Nu worden we allemaal ouder en er rijzen steeds meer vragen hoe onze toekomst er uit komt te zien. Is er nog hoop voor ons? Jazeker, er is hoop. Om die hoop te kunnen bevestigen, gaan we eerst terug naar het verre verleden. Eeuwenlang is religieus leven en de roeping om daarvoor te kiezen diep geworteld in ons mens-zijn.

En dat zal altijd zo blijven. Maar ... als je om je heen kijkt, lijkt het alsof in deze moderne wereld alles anders wordt. Kerken lopen leeg, vele mistoestanden komen boven water. En toch....wij mogen niet wanhopig worden want dat diepgewortelde religieuze hoort bij ons mens-zijn en zal dus nooit verdwijnen. Dat brengt ons bij het tweede belangrijke punt.

2. Het tweede belangrijke punt: Houden we vast aan ons traditionele Godsbeeld of durven we onze nek uit te steken en vanuit een waarachtig, diep volwassen gelovige houding open te staan voor veranderingen, andere godsbeelden? De huidige moderne >

ACTUALITEITEN

cultuur vraagt van ons een veranderende houding. Niet het opgeven van onze innerlijke roeping, maar aandacht vragen voor veranderingen in de moderne wereld. Natuurlijk is ons wezenlijke kenmerk een levenslange zoektocht naar God die in de christelijke traditie en zeker in het religieuze leven een bijzondere verhouding met Jezus Christus insluit. Het is een profetische levensvorm in de nabijheid van God waarin we tegelijk hulp bieden voor de kwetsbaren in onze samenleving. Als we open willen staan voor veranderingen en tegelijk ons open willen stellen voor de zwakkeren in onze maatschappij, brengt ons dat bij het derde belangrijke punt.

3. Het derde belangrijke punt: In een waarachtig religieus leven is er een voortdurend verlangen naar God die ons geroepen heeft om zijn Rijk wereldkundig te maken. Niet alleen wij als religieuzen in het klooster, maar ook niet-religieuzen hebben dat diepgewortelde religieus bewustzijn. Ook zij hebben een voortdurend verlangen naar God. Dus allen worden geroepen om dienstbaar te zijn in de wereld. Of er gehoor wordt gegeven aan Gods roeping, is een vrije keus van ieder. Omdat we ervan overtuigd zijn dat het religieuze leven nooit zal eindigen, zullen we met niet-religieuzen gehoor moeten geven aan Gods roeping. Hij heeft ons nodig. Allen worden uitgenodigd om mee te werken aan Zijn Rijk op aarde. Dat betekent heelwording van alle mensen

in de wereld. Wat is er nodig om die samenwerking goed tot stand te brengen? Dat brengt ons bij het vierde belangrijke punt.

4. Het vierde belangrijke punt. Als we ervan overtuigd zijn dat alle mensen een diep religieus verlangen in zich hebben, als wij open staan voor verandering en samenwerking, kunnen wij niet anders dan met een profetische houding trouw zijn aan waarachtige gastvrijheid naar het voorbeeld van Jezus Christus. De nood is, net zoals in de tijd van Jezus, hoog in onze moderne samenleving waarin zoveel van ons gevraagd wordt en waarin vele mensen toch met vele onopgeloste vragen blijven zitten en waar tevens zoveel verborgen leed en eenzaamheid is. Wij mogen onze ogen daarvoor niet sluiten en dat hoort ook bij ons in onze zoektocht naar de schat, als wij trouw willen zijn aan Gods profetische roeping. Dat vraagt van ons gastvrijheid en die kunnen wij bieden. Gelukkig is er het 'Huis voor Spiritualiteit'. Die concrete ruimte daagt ons uit om die spiritualiteit uit te dragen. In een samenwerking met professionele mensen zouden we kunnen denken aan efficiënte vormingsprogramma's, rouw- en verwerkingsgroepen, meditatiegroepen, Bijbelcursussen. Dit zal niet zonder slag of stoot gaan, sterker nog, we zullen daarvoor veel moed nodig hebben. Maar als wij vertrouwen op de genadewerking van God, zal de spiritualiteit in de toekomst zeker niet doven. <

Johannes de Doper Johannes de Voorloper

door Zuster Leonie Rabou

Daar staat hij dan Johannes de Doper, een boeiende figuur.
Hoe moeten wij U noemen: Profeet – Engel – Apostel – Martelaar?

In de orthodoxe kerk heeft hij de naam van de 'Voorloper'.
Op de iconen is Johannes herkenbaar aan zijn wilde baard en haardos en zijn ruige kleding.
Vooral zijn kameelharen onderkleed is kenmerkend.

Zijn ouders Elisabeth en de priester Zacharias waren hoogbejaard toen de aartsengel Gabriël
hun de geboorte verkondigde.
Al jong trekt Johannes zich terug in de woestijn. De mensen in zijn omgeving werden in die
tijd sterk aangesproken door de persoon Johannes.
Dertig jaar oud treedt hij in het dal van de Jordaan op als Prediker, daarna als boetedoper en
als wegbereider van de Messias.

35

Johannes roept de mensen!

Zijn Joodse tijdgenoten waren in de ban van deze sterke persoonlijkheid en zijn felle preken,
recht voor zijn raap. Hij noemde de godsdienstleiders 'adderengebroed'.

'Toen trok Jeruzalem, Judea en heel de Jordaanstreek naar hem uit!'
(Matteüs 3,5)

Waarom wordt hij op de icoon als een engel met vleugels voorgesteld?
De reden hiervoor is: dat Markus zijn evangelie begint met:
Bij Jesaja staat geschreven:

**'Zie, Ik zend mijn bode voor U uit om U de weg te banen:
Bereid de weg van de Heer, maak zijn paden recht!'**

Men heeft zelfs een tijd gemeend dat Johannes een engel was. Hiertegen heeft men zich
verzet. Toen kwam als bewijs een andere tekst van Johannes:

'Er trad een mens op, gezondene van God, zijn naam was Johannes'.

Gekleed zijn in een ruig kameelharen vel is niet aangenaam op de huid.
De dracht die niet prettig aanvoelt wijst op zijn kluizenaarschap in de woestijn: later werd
door de monniken vaak een dergelijk vel onder hun kledij gedragen bij wijze van penitentie
en boete.

>

De haren en de baard hangen wild rond zijn gelaat. Zijn lichaam is sterk vermagerd.
Zijn voedsel bestond uit sprinkhanen en honing. Johannes is ook hier de levende asceet.
(Matteüs 3,4)

Bijzonder is het detail rechtsonder. Tegen de boom is een bijl geplaatst.
‘Ja, de bijl ligt al aan de wortel van de boom: iedere boom die geen goede vruchten voort-
brengt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen’. (Lucas 3,9)

Links onderaan rust in een kelk het hoofd van Johannes, vredig met gesloten ogen.
Een deel van onderstaande tekst is weergegeven op de boekrol die hij in zijn linkerhand
draagt.

‘Ziet het Lam Gods dat de zonde van de wereld wegneemt’.
(Joh.1,29)

Bij de Voorloper kan het samengaan van de duim en ringvinger nog gezien worden als het
samenkomen van de twee naturen, (goddelijke – menselijke natuur) terwijl de drie gestrekte
vingers de Drie-eenheid symboliseren.

Ook zijn zijwaarts gebogen houding en het welsprekende gebaar van zijn uitgestoken rechter-
arm verraden zijn innerlijke bewogenheid en de indringende klank van zijn woorden.

37

Johannes wordt de laatste der profeten genoemd.
Na Maria komt Johannes de Doper omdat hij, met Maria,
de band vormt tussen het Oude en het Nieuwe Testament.
Op de Deësis icoon staan hij, en Maria, als voorsprekers van
de mensen bij de tronende Christus (Pleitbezorgers).
Maria voor het Nieuwe Testament.
Johannes voor het Oude Testament.
Hoogfeest 24 juni

Johannes kwam om te getuigen van het Licht. <

Vol vertrouwen

Dezer dagen las ik het verhaal over een klein meisje. 'Vanuit een raam op de bovenverdieping van het huis zag zij haar vader beneden in de tuin. Vader strekte speels zijn armen uit en pardoes sprong het kind naar beneden. Dat had de vader niet direct verwacht. Ze sprong met het volste vertrouwen, dat de vader niet mis kon grijpen. Vanzelfsprekend deed het de vader goed dat hij zoveel vertrouwen kreeg. En het kind had op niets anders gerekend'.

door Zuster Augusta de Groot

38

Maar je leest ook heel andere dingen, bijvoorbeeld in de krant. Er staat nogal eens iets in over kindermisbruik en dan bedoel ik niet alleen seksueel misbruik. Kindermishandeling schijnt schering en inslag te zijn, het mishandelen van bejaarden en gehandicapten eveneens.

Het is zelfs zo erg dat verpleegkundig personeel en artsen extra bijscholing krijgen om dit te herkennen.

Dit is goed, maar eigenlijk is het diep treurig dat zo iets nodig is. Deze zaken mogen niet onopgemerkt blijven want voor ieder mens is vertrouwen, liefde en veiligheid van essentieel belang in zijn of haar leven.

En natuurlijk gaan er wel eens dingen mis en is het ene gezin het andere niet, maar wat zou het heerlijk zijn wanneer elk kind zo vol vertrouwen zou kunnen zijn, als het kind in het bovenstaand verhaaltje.

En wat zou het weldadig zijn als niemand meer hoefde na te denken of hij/zij wel met respect behandeld wordt wanneer men zich toevertrouwt aan de zorg van anderen.

Vertrouwen moet groeien. Het wordt je zomaar niet cadeau gegeven bij het ouderschap, bij je beroep als leraar, pastor, arts of verpleegkundige.

Het vertrouwen groeit stilaan maar je kunt er wel aan meehelpen door zelf je vertrouwen te schenken en niet op te dringen.

Zo is het ook met ons vertrouwen op God, op zijn Moeder Maria en op geliefde Heiligen.

Wij mogen springen, want we zijn geborgen in Zijn hand. Hij is er altijd voor ons, maar onze durf om te springen, om ons onvoorwaardelijk toe te vertrouwen aan Hem is meestal (te) klein.

Angst is dan voor ons een slechte raadgever en weerhoudt ons.

Zijn we dan echt zulke bangeriken?

We maken toch regelmatig een sprong in het diepe! Bij verandering van een leefsituatie, bij verandering van omgeving, bij het aangaan van nieuwe contacten, bij het ontvangen van gasten in onze huizen, bij het loslaten van wat we altijd hebben gekund. Dan wagen we het wel om te springen, waarom dan niet als we de zekerheid hebben dat we opgevangen worden in de handen van God. Dat Hij onze val zal breken, zoals een adelaar onder zijn jongen vliegt bij hun eerste vliegproeven, zo zal Hij onder ons vliegen om onze val te breken en ons te leren vertrouwen omdat Hij altijd en overal aanwezig is.

Huub Oosterhuis zegt het zo:

Die mij droeg
op adelaarsvleugels,
die mij hebt geworpen
in de ruimte
en als ik krijsend viel
mij ondervangen hebt
met uw wieken
en weer opgegooid
totdat ik vliegen kon
op eigen kracht. <

Er was eens... Een heilig vuur

Er was eens een oude moeder, een oermoeder. Ze zat bij het vuur en had een groothandel in de liefde. Zeven volwassen dochters woonden bij haar. Zij werden geroepen om het vuur van de liefde de wereld in te dragen... Zo werd het gezegd in de voordracht van het Heilig Vuur vorig jaar in juli. Het is ons bijgebleven.

Wij hebben geprobeerd om dat mooie verhaal om te zetten in ons eigen beeldverhaal. In een mandala. We tekenden onze eigen symbolen.

door Zuster Lisette en Zuster Annecathrine

Voorin zit de moeder bij het vuur van het begin. Haar gelaat, zo staat er in de tekst, wordt weerspiegeld in de boom.

Aanwezig zijn de zeven dochters die allemaal hun zoektocht door het leven hebben gelopen. Voor die zoektocht staat het labyrint symbool. Van oudsher is het labyrint een heilige plek. Midden in de kathedraal van Chartres zijn de vloerstenen zo gelegd, dat zij een labyrint

vormen. Het lopen in zo'n labyrint wordt ervaren als een levensreis in een notendop. De route neemt veel onverwachte wendingen en scherpe bochten. En als je de aankomst allang uit je hoofd hebt gezet staat het einddoel daar ineens voor je.

Maar in tegenstelling tot een doolhof kun je in een labyrint niet verdwalen. Het lopen van het labyrint is een oefening om eigen

vooropgezette gedachten over de weg los te laten en je toe te vertrouwen aan de weg zoals die werkelijk blijkt te zijn. Een echte ontdekkingsreis dus. Want het nieuwe kan pas in het vizier komen als we ons niet langer fixeren op het oude en we ons laten leiden door een Stem die nog niet is vastgelegd.

Heel verrassend vond ik, dat er in mijn labyrint intuïtief een hartje in het centrum verscheen en wel het groene hart!

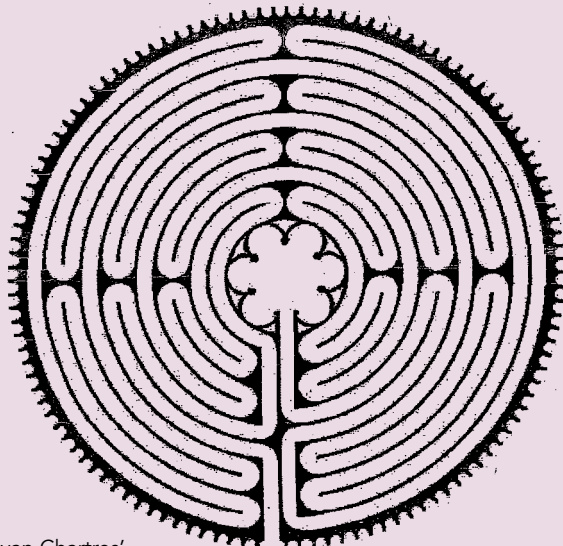
In het verhaal zegt één dochter:

'Ik dacht, het leven is een labyrint en ik moet naar het hart.

Door bochten en door kronkels heen en gangetjes verward.

Ik dacht, het leven is een labyrint, ik zoek in wijde bogen

Zo werden naar een drukke stad, mijn wegen omgebogen'.

Labyrint van Chartres'

Maar één dochter heeft in mijn tekening een gezicht. De dochter met de mooie mond. Ze verwijst naar het dovenonderwijs. Maar mooie mond is voor mij ook 'mooie taal', vooral nu de taalverruwing in opmars is. Ik ben niet van die categorie die vindt dat alles maar gezegd moet worden!

De andere dochter was die met de jas en de plastic tas. 'Maar stel, dat zij jouw zusje was
Die vrouw in onze straat. In
vare jas,
met plastic tas die reikhalst naar een daad.
Maar niemand die iets doet en iemand moet het doen'.

Onder die tas ligt voor mij het hele verhaal van vervloekte, uitgestoten kinderen, in Congo. 'Bena Mupongo'. En ook heel de problematiek van vluchtelingen, zwervers, straatkinderen, de herinnering aan onze zuster Birgitte en de multiculturele samenleving. Alle dochters zijn omgeven door het vlamvend vuur. De duiveltjes op de voorgrond, met opzet(!) ontbreken niet. Ze horen bij het leven. Zeven dochters vertellen hun levensverhaal. Onbewust heb ik ze kleur van de verhalenvertelster meegegeven. Dit verhaal heeft zoveel

Mandala
getekend door
Zuster Lisette

aspecten, dat ik er nog veel tekeningen en verhalen over zou willen maken. Zeven dochters, zeven, een heilig getal.
Zeven verschillende personen. Of misschien zeven aspecten in onszelf, talenten en gaven die het leven vormgeven? Ik kwam op het idee door het boek: Godinnen in elke vrouw. In de Griekse mythologie worden zeven godinnen aangeroepen en opgeroepen om het mooie in de mens naar boven te halen. Athene, Persephone, Hera, Demeter, Artemis, Aphrodite en Hestia.
Dit is mijn mandala.

Aan het woord is nu zuster Annecathrine over haar

beeldend verhaal in een andere setting.
Het mysteriespel van Adri en Thérèse over het Heilig Vuur hield mij voortdurend bezig. Ik kreeg behoefte om te gaan tekenen, het liet mij niet meer los en wat in mij al groeiende gebeurde, kwam tevoorschijn in een mandala. Samen met Lisette hielden wij een stille dag in haar huis en gingen aan de slag na eerst een stukje tekst over het Heilig Vuur doorgenomen te hebben. Waarom in de vorm van een mandala?
Mandala staat voor cirkel of voor verbondenheid. In het spel voelde ik het kloppend hart van brandend vuur. Het was zoals met het gezegde: 'Waar het hart van vol is, loopt >

Mandala getekend door Zuster Annecatherine

de mond van over'. Ik was er vol van om het kleine vlammetje brandende te houden totdat het weer opblaait, totdat hoop weer tot leven komt. Het vuur van de liefde dooft niet! Zoals u op de tekening ziet, heb ik het hart geplaatst in de oude levensboom, boom van leven, door alle seizoenen heen, diep geworteld. De boom die denkbeeldig stond op de oude binnenplaats met als kenmerk: 'In Omnibus Charitas', in alles de Liefde. De 'Liefde' overwint immers alles!

De kleine duvels op de toren probeerden telkens te storen, te bekoren en wezen een andere richting aan. 'Niet doen – niet gaan – leef voor jezelf – geniet – maak plezier

– laat iedereen het zelf maar uitzoeken enzovoorts'. Maar toen zij zagen dat onze oren niet op hen gericht waren en wij kozen voor arme, gehandicapte en noodlijdende medemensen, lachten ze ons uit, we leken wel gek! Het was en is nog steeds de Liefde voor de ander en de grote Ander die ons gaande houdt. Nu, in 2011 zijn wij nog met 89 zusters in Nederland, in de leeftijd tussen de 67 en 102 jaar. Actief naar buiten werken kunnen de meeste zusters niet meer en zij keerden terug naar hun vertrouwde plek, het

Moederhuis.

Ik dacht aan het lied: 'Kom weer naar huis, je oude stoel staat klaar'. En de zusters kwamen langzaam terug van hun werk, het lijkt dan even of het vuur gaat doven. Maar nee, het vuur vlamt weer op, onze zusters uit Indonesië zetten het werk daar voort en komen naar ons toe en brengen ons nieuw leven. Vreugde, liefde om met ons samen te delen in zusterschap. Samen zijn we één, allemaal dochters van Maria en Joseph, levend vanuit dezelfde spiritualiteit van de Congregatie. Wij, als gemeenschap kunnen hen ondersteunen door gebed en door met hen mee te leven. Zo leven wij met elkaar verbonden en bundelen onze krachten en zingen: 'Jij bent een deel van de keten'.

Twee verhalen hebt u gelezen, twee mandala's gezien. Het gezamenlijk tekenen en terugkijken op dit thema heeft ons inspiratie gegeven. We sluiten met de laatste zinnen van het verhaal:

'Zijn jullie vergeten, dat jullie het vuur van de liefde hebt verspreid, en dat het brandt bij ons ver weg hier vandaan, dat het brandt overal ter wereld?'

**'Ik zag in de stam van de boom het gelaat van onze moeder.
Ik hoorde haar zeggen: in alles de liefde.
Ja, het vuur zal hier blijven branden.
Maar niemand weet hoe'. <**

Vakantieschilderij

*Gedicht van Zuster Rosa de Lima Olaerts
(Generaal Overste van de Zuster van Liefde in Tilburg)*

Het boter bloemt, blauw zijn de luchten,
het vogel zangt, zingt zonder zuchten,
een glimlach kijkt tussen de wolken door,
vakantie, ja, daar ga ik even voor.

Geniet van zoveel moois, geen plichten,
dus maak ik maar wat kolder-dichten
om vrij en vrolijk even weg te zijn;
dag allemaal, mijn was hangt aan de lijn.

Ik mag de zee zien, hoor de golven,
ze hebben zelfs mijn vrees bedolven
en dus geniet ik nu van uur tot uur,
wat is het zalig, heel dit zoet en zuur.

Adeleyd (pseudoniem)

Zuster Gerardus Majella:

Loslaten en opbouwen zit in mij. Ik heb namelijk een missiekarakter!

Heel fijn vind ik het dat ik wat mag schrijven over mijn kloosterleven in ons prachtige boekje 'De Heeriaan'.

door Gerardus Majella Dietz

44 Veelzijdig was mijn leven en dat is het nog steeds. Als jong meisje van 14 jaar kwam ik al op bezoek bij de zusters van de Choorstraat. Mijn moeder zei: 'Ga jij maar bij de zusters wonen. Daar ben je goed bewaard'. Het was oorlog. Scholen werden gevorderd. Het was een moeilijke tijd, omdat het onzeker was of je je school wel af kon maken. Al heel jong wist ik wat ik wilde: Met heel mijn hart wilde ik met kinderen gaan werken in Afrika.

Toen ik 18 jaar was, vertelde ik mijn ouders: 'Vader, moeder, ik ga naar het klooster'. 'Daar komt niets van in', was het antwoord van mijn moeder. Gelukkig kreeg ik wel gelijk de steun van mijn vader. Hij maakte het grappje: 'Als jij nonneke wordt, dan hoeven wij tenminste niet meer te bidden'.

Uiteindelijk werd het toch 1952 voordat ik intrad. Ik was 24 jaar. Precies in de tijd dat het mooie Sint Jozefoord klaar was. Wij als postulanten mochten het nieuwe huis bewonderen.

Mijn beginjaren in het klooster waren niet makkelijk. Zuster Cleopha in Sint Jozefoord vroeg mij hoe het me verging tijdens het noviciaat. Ik vertelde haar dat het niet zo lekker ging. Ze zei: 'Je kunt zeker ook niet zo goed stil zijn? Dat geeft niet hoor, dat heb ik ook nooit goed gekund'. Ondanks de moeilijke momenten ben ik bij mijn roeping gebleven. Ik wilde eeuwig trouw zijn aan de Heer.

In het noviciaat vond ik alles anders dan ik

had verwacht. Het belang van bepaalde strenge regels begreep ik niet altijd en ook bepaalde opdrachten heb ik niet gedaan omdat ik het onzinnig vond. Dat werd mij niet altijd in dank afgenomen, maar ik kon zo wel mezelf blijven.

Na mijn eeuwige professie mocht ik in de bejaardenzorg werken. Eerst heb ik alle benodigde papieren gehaald. Ik werkte zo graag bij de bejaarden. Eerst in Strijp, daarna in Eindhoven, Beverwijk en Heeten. Daarna kwam ik te werken in Sint Jozefoord. Het

Zuster Gerardus Majella op de dag dat ze naar het klooster ging.

werden vaak zware jaren, maar vol met prachtige momenten. De Heer vroeg veel van mij op allerlei gebieden. Ik werd chauffeur voor de zusters, pedicure en ziekenverzorgster. Toen al volgde verandering op verandering. Steeds vroeg dit van mij aanpassing aan de nieuwe situatie.

Nu woon ik in Sint Jozefoord en kom hier moeders tegen die bij mij op hun veertiende jaar in opleiding zijn geweest. Of er werken dochters van deze moeders die mij nu in bad helpen. De rollen zijn omgedraaid. Veel medewerkers die hier werken komen uit Nuland. Het is goed volk 'het Nulandsvolk'. Ik ben van mening dat ondanks je lichamelijke beperkingen je nog ontzettend veel kunt betekenen voor de mensen om je heen. Ik zit in een rolstoel en ben vaak ziekelijk, maar dit zal nooit mijn spirit van het leven wegnemen. Ik blijf het leven omarmen en mijn schouders eronder zetten. Dat zit in mijn aard. Ondanks dat ik niet naar de missie ben geweest in Afrika, kan ik wel zeggen dat ik een missiekarakter heb. Hiermee bedoel ik het doorzetten, het openstaan voor de ander, het van niets iets proberen te maken, het voordoen en voorgaan. Dat doe ik nu nog dagelijks. Er voor de ander blijven staan.

Al 40 jaar ben ik sopraan in het Gemengd Nulandskoor. Ik vind het geweldig om met elkaar te zingen. Met mijn scootmobiel ga ik bijna dagelijks naar de winkel in Nuland om boodschappen te doen voor mijn medezusters. In huis heb ik ook een elektrische wagen en ga hiermee op bezoek bij medebewoners. Ik ken veel mensen in Sint Jozefoord en in Nuland. Al kom ik uit Oss, in Nuland hoor ik er helemaal bij.

Het was een grote overgang toen er ineens niet kloostergebonden-bewoners in Sint Jozefoord kwamen wonen. Er lopen nu kleine kinderen en oma's en opa's door het huis.

Wij zusters van de verschillende 'merken' moesten daar in het begin aan wennen, maar nu gaat het prima.

Op dit moment wordt er in en om het huis veel gebouwd en verbouwd. We zitten soms behoorlijk in de herrie. Gelukkig worden we regelmatig verrast met allerlei activiteiten en kan ons kloosterleven gewoon doorgaan. We bidden veel en kijken mooie religieuze films. Onze pastor Diny Booyink voert met ons de geloofsgesprekken. Dat is erg fijn. We hebben veel los moeten laten, maar hebben ook weer veel goede dingen teruggekregen. Zo hebben we nu een hele mooie eigen zaal gekregen voor de religieuzen: de Rosa de Limazaal. We hebben zo toch het gevoel dat wij in een klooster wonen.

Al met al is het in Sint Jozefoord goed leven en wonen. Ik ben blij dat naast de zusters ook anderen kunnen genieten van dit huis. We worden omringd door lief personeel en krijgen goede verzorging.

Ik hoop hier nog lang te mogen leven. Ik ben met de Heer getrouwd en dank hem nog elke avond. Ik doe nog steeds aan missiewerk hier in huis door te zorgen voor de mensen om mij heen. Bij te springen wanneer de ander dat nodig heeft en af en toe bij elkaar buurten om even heerlijk te lachen. Deze ontspanning helpt om soms ook de pijn, die er is, even is te vergeten. Want oud worden is prachtig, maar ook wel eens lastig. Maar samen bouwen en verbouwen we door tot we zingen in het Hemelskoor. <

Innerlijke rust is onder meer een kwestie van loslaten. Dat is niet altijd makkelijk, maar met de vrede die dat brengt, kunnen er ook weer nieuwe dromen en verwachtingen in je ontstaan. Sommige dingen in het leven moet je steeds opnieuw loslaten en opgeven om de eigenlijke levenstaak, die in je hart geschreven staat, te kunnen vinden.

Zuster Alexia Beekman

In de voetsporen van mijn vader

Als ik 's morgens in het Moederhuis aankom is Zuster Alexia altijd een van de eerste mensen die ik aantref. Druk in de weer in de broodkamer. Altijd goedgemutst. Ik vind haar een zonnetje en vandaag mag ik haar interviewen.

door Brigitte Lutters

Wie is Alexia Beekman?

‘Mijn horoscoop is een weegschaal. Dat past bij mij. Ik ben, denk ik, heel evenwichtig en niet snel uit het veld geslagen. Ook heb ik geen wispelturig humeur. Ik ben behoorlijk constant in het hebben van een opgewekt karakter. De enige periode in mijn leven dat ik dat niet had, was in mijn pubertijd. Ik woonde destijds bij mijn tante en was erg goed in het afsnauwen van mijn omgeving. Mijn tante zei me dat als ik dit niet af zou leren, het een nare gewoonte zou worden, die ik de rest van mijn leven mee zou nemen. Dat was voldoende om me weer in het gareel te krijgen’.

Zijn die evenwichtigheid en opgewektheid aangeboren karaktereigenschappen of zijn ze verworven?

‘Ik heb veel meegemaakt in mijn leven. En ik weet dat dat sommige mensen bitter maakt. Maar humor heb ik met de paplepel ingegoten gekregen. Vooral van mijn vader. Van hem heb ik geleerd dat het de kleine dingen zijn, die het ‘m doen en in dat opzicht probeer ik te leven in zijn voetsporen. Ik heb daarnaast het geluk gekend dat er altijd mensen om mij heen waren die me op het juiste moment een zetje in de goede richting

gaven. Ook nu heb ik nog vele vrienden en vriendinnen om me heen, maar ik ben veel veranderd in de loop der jaren. Toen ik intrad was ik stil en zei niet meer dan nodig. Nou, ik denk niet dat veel mensen mij daarin nog herkennen haha. Ik ben veel spontaner geworden en maak van mijn hart geen moordkuil.

Natuurlijk is dat bezien vanaf het punt waar ik nu ben. Ik heb ook veel dingen moeten leren door ze te doorstaan. Misschien was en is het wel een overlevingsstrategie’.

Wat was het eerste dat u ooit los moest laten?

‘Ik was de helft van een tweeling. De arts die mijn moeder terzijde moest staan was dronken en maakte daardoor een foute inschatting.

Voordat er een andere arts ter plaatse was, was mijn broertje al overleden. Al is het onbewust, dit was mijn eerste loslaten voor mijn gevoel’.

‘Mijn moeder overleed toen ik vier jaar oud was. Dat is nog altijd mijn grootste verdriet. Mijn vader bleef met mijn oudere broers en zus in het ouderlijk huis wonen en ik werd als jongste naar een tante gebracht. Een vrijgezellen zus van mijn moeder. Mijn vader kwam me regelmatig bezoeken’.

‘Ik liep erg laat. Mijn ene been was tien centimeter korter dan het andere. Die handicap heeft geen rol gespeeld in mijn jeugdjaren. Toen ik eindelijk kon lopen, móest ik ook lopen. Er werd niet met me gesoebat! Ik denk dat dat heel goed voor mij is geweest’.

‘Ik bleef bij mijn tante tot mijn 13e jaar. Mijn vader woonde inmiddels alleen omdat mijn oudere broers en zus allemaal de deur uit waren. Mijn vader vroeg mijn tante en mij bij hem te komen wonen en in mei verhuisden we. In augustus overleed hij. Voor mijn broers en zus heeft mijn tante altijd gezorgd dat er een ‘thuis’ bleef’.

Hoe was het om de naam die je bij je geboorte kreeg los te moeten laten en een nieuwe kloosternaam te krijgen?

‘Mien werd Alexia toen ik intrad. Ik heb het altijd een mooie naam gevonden. We mochten zelf een naam kiezen, dus ik ben gaan zoeken en zoeken en zoeken, totdat iemand Alexia suggereerde. Ik was het zoeken zat en om er vanaf te zijn ging ik akkoord. Niet bewust gekozen dus, maar ik ben er altijd blij mee geweest.

Bovendien werd er in 2005 in Nederland een prinsesje geboren met dezelfde naam. Ik heb de ouders gefeliciteerd en een reactie teruggehad. Hetzelfde deed ik in 1965 bij de geboorte van prinses Alexia van Griekenland. Er kwam een telegram terug van de Koningin van Griekenland. Voor wie zou dat telegram toch zijn?! ‘Oh, da’s natúúrlijk voor mij!’ riep ik.

Voor de ene helft van mijn familie ben ik tante Zuster en de andere helft zegt Tante Mien’.

Heeft u ooit weleens gillend willen wegrennen uit het klooster?

Mien Beekman (Zuster Alexia) 19 jaar

‘In het noviciaat ben ik vaak opstandig en verdrietig geweest.

Ik zag anderen bezoek krijgen van hun ouders en dacht dat ik de enige was die getroffen was door zo’n enorm onrecht. Ik heb er geleerd dat ieder zijn portie had gehad of nog kreeg.

En er zijn natuurlijk wel momenten geweest dat ik twijfelde over mijn leven, maar na de zaak goed overwogen te hebben, bleef ik >

altijd. Ik wil op een positieve manier in dit leven staan. Door vertrouwen te hebben in andere mensen. Dat is trouwens óók loslaten, dingen aan anderen durven overlaten'.

U heeft uw hart niet kunnen geven in een huwelijk of in het moederschap. Hoe is dat voor u?

'Mijn oudste broer voelde zich verantwoordelijk voor mij, zijn kleine zusje, zijn kleine dulleke. Toen ik ingetreden was, heeft hij me gezegd dat zijn deur altijd voor me open stond als ik het leven van zuster niet echt meer zou willen. Ik was er niet zo mee bezig, maar door zijn aanbod, ging ik zaken weer tegen elkaar afwegen.

Toen mijn broer zelf vader werd heb ik het even moeilijk gehad met het feit dat ik géén kinderen zou krijgen. Dat moment kwam ook met de overgang. Maar ik denk dat dat voor veel vrouwen geldt'.

Wat doet u om uw hart in het klooster te kunnen blijven geven?

'Ik wil een mens zijn onder de mensen. Ik wil anderen raad geven door mezelf in te leven in hen, zonder daarbij een oordeel te hebben. Zo wil ik leven als mens en zo probeer ik ook mijn religieus-zijn te beleven. Betrokken blijven bij alles wat de Congregatie aangaat vind ik ook heel belangrijk. Ik heb geleerd te weten wanneer te zwijgen en wanneer juist te spreken. Met een kwinkslag kan er veel!'

Ik heb weleens gehoord dat als je na je zestigste wakker wordt en je hebt nergens pijn, dan ben je dood. Met andere woorden, de leeftijd komt met gebreken. Hoe gaat u hiermee om?

'Ik accepteer het en geef het een plaatsje. Natuurlijk, lukt me dat de ene dag beter dan de andere, maar ik probeer het niet te

bevechten en het leven te nemen zoals het komt. Ik ben nog in staat om vijf ochtenden per week in de broodkamer te werken. Dat is na 54 jaar nog altijd mijn stekkie. Mijn werk zorgt ervoor dat ik met veel mensen in contact blijf. Met dankbaarheid kijk ik naar mijn leven'.

Tot slot: wat is uw levensmotto?

'Ik blijf optimist, tot in de kist!'

Uit: 'Hoe goed is het als zusters eendrachtig tezamen zijn'

Gehoord:

'Brood is niet alleen het dooie brood. Het is geven. Het woord is ook brood. Dat geef je aan elkaar door. Bij dat delen, daar zit gemeenschap in, je deelt van het brood. Ja, ik zeg het op mijn eigen manier'.

Antwoord:

Ode

Denkend aan jou

Zie ik een zuster die,

Onze Lieve Heer gelijk, van delen houdt,

Van inpakken en weggeven

Net als de heilige Sint Nicolaas;

En als hier en daar wordt gemompeld

Dat jij ook wel eens teveel weg geeft,

Ben jij van het soort dat zegt:

'wie niet geeft wat ze heeft

is niet waard dat ze leeft'

en je gaat maar door, je gaat maar door,

net als met bidden,

'omdat', zeg jij, 'een zuster zonder gebed

als een auto zonder benzine is'.

En je gaat maar door, je gaat maar door,

totdat op den duur niet meer is te zien

of je nu delend bidt

of biddend deelt

of biddend zelf wordt opgedeeld.

AGENDA

UITGAANTIPS

- **Museum 'de Bouwloods'**
Geopend van mei t/m september op dinsdag t/m zondag van 13.00 uur tot 16.30 uur, gesitueerd aan de zijde van de fietsenstalling.
Tel.nr: 073-612 68 79
- **Museum voor Religieuze Kunst** in Uden – Expositie 'Een weg van sterren...pelgrimage & Santiago t/m 9 oktober 2011. Tel.nr: 0413 263431

LEESTIPS

- **In Stilte** door Mirjam van Biemen (Retraites in Nederland en België)
- **Bergen en Rivieren** door Giovanni Rizzuto (Filosofische meditaties naar aanleiding van een koan Zen)
- **Ongelijke schoonheid** door Desiree Krikhaar (Iconen uit Macedonië)
- **Vademecum van religieuzen en hun kloosters in Noord-Brabant** door Johan Smits en Jan Smits
- **Ik heb de jammerklachten gehoord; ik zal er zijn** (Map met vijf boekjes met bijbelreflecties, overwegingen, gebeden en teksten) Te koop bij de SRTV in de Mariënborg.

DVD TIPS

- **Des hommes et des dieux** € 21,99
Acht Franse monniken leven in een klooster, ergens hoog in de Maghrebijnse bergen in harmonie met hun islamitische dorpsgenoten. Ze helpen hen bij hun werk, nemen deel aan hun festiviteiten en waken over hun medische gezondheid. Terreur en geweld nemen echter langzaam maar zeker de bovenhand in de regio met alle gevolgen van dien.
- **Haar naam was Sarah** € 14,99
Een tienjarig joods meisje sluit vlak voor dat ze met haar ouders slachtoffer wordt van een grote razzia, haar kleine broertje op in een kast om hem te behoeden. Zestig jaar later krijgt Julia Jarmond, een Amerikaanse journaliste in Parijs, de opdracht een artikel te schrijven over deze razzia.

- **As it is in Heaven** € 9,99

Een succesvol internationaal bekende dirigent vindt na een zware inzinking zichzelf en zijn liefde voor de muziek terug. Zweedse film.

- **Waarom vertrok Bodhi-Dharma naar het Oosten**

€ 9,99 Een oude Zen-meester, een leerling en een weeskind omringd door natuurelementen: water, vuur, aarde, wind en lucht, in een klein vervallen klooster, verscholen in de bergen in Korea.

- **Elena** € 12,50 (te koop bij de SRTV in de Mariënborg)

Een jonge vrouw wier levensweg wordt uitgebeeld aan de hand van de vijftien staties van de kruisweg (veertien plus verrijzenis).

COLOFON

Redactie:

Brigitte Lutters (eindredactie)

b.lutters@congregatiedmj.nl

(073) 6904 623 (rechtstreeks)

Zuster Veronie Franken

v.franken@cdmj.nl

Zuster Til Lagerberg

t.lagerberg@cdmj.nl

Kopij voor de volgende

Heeriaan uiterlijk inleveren op
20 juli 2011.

De herfsteditie verschijnt rond
15 september in uw brievenbus.

Thekla Schrammeijer heeft zich vanwege drukke werkzaamheden teruggetrokken als redactielid van De Heeriaan. De redactie dankt haar voor haar inzet en bijdragen en wensen haar veel succes in de toekomst.

CD TIPS

- Classical Music for Reflection and Meditation
- Gloria (Handel, Vivaldi, Bach)
- Requiem (Verdi, Brahms, Handel)
- Benedictus (Verdi, Brahms, Bach)
- Agnus Dei (Bach, Camerata, Summerly)

SURFTIPS

www.congregatiedmj.nl
www.klooster.startpagina.nl
www.knr.nl
www.natuurfragmenten.nl
www.taizeinnederland.nl
www.srtv.info/
www.kro.nl
www.uitzendinggemist.nl

DE HEERIAAN
ZOMER 2011